

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Josefa Ziky Pohled lidí pracujících v dělnické profesi regionu Prachatic na fenomén smrti a umírání a jejich vyrovnání se ztrátou

Téma předložené autorem je v dnešní společnosti stále aktuální, přestože zůstává spíše na okraji společenského zájmu. Význam práce je zvýrazněn i tím, že se věnuje profesní skupině, na kterou se pozornost výzkumných institucí v posledních letech příliš nezaměřuje.

Záměrem autora bylo přiblížit způsoby, jakými reaguje profesní skupina dělníků na okolnosti smrti a ztráty svých blízkých. V rámci dvou kapitol, teoretické a praktické, jsou představeny podstatné skutečnosti ovlivňující vnímání smrti a umírání a přístupy k tomuto procesu.

Teoretická část analyzuje základní pojmy smrt a umírání a její proměny v historii i dnešní náhled na ně. Pozornost se věnuje tabuizaci smrti, ale i stanoviskům k tomuto fenoménu z hlediska různých věkových kategorií. Nezapomíná se ani na dopad religiozity na chápání a formování vztahu k umírání. Závěrečné části teoretické kapitoly jsou orientovány na průběh procesu ztráty a truchlení a na formy poradenství pro pozůstalé a důležitost této formy pomoci.

Praktická část se zabývá šetřením, uskutečněným v osmi organizacích výrobního charakteru, formou vyplňování dotazníků. Do zpracování byly zahrnuty výpovědi celkem 60 respondentů pracujících v dělnických profesích a výsledky byly prezentovány v I. a II. stupni třídění. Hypotézy se týkaly generačních rozdílů v úvahách o smrtelnosti a nevyužívání odborné pomoci při ztrátě blízkého člověka. Výzkum sledoval pět problémových okruhů, od názorů na fenomén smrti a výpovědí týkající se víry v Boha a religiozity, přes reflexi vztahu religiozity a truchlení a zkušenosti se ztrátou blízkých, až k názorům na poradenskou pomoc pro pozůstalé. Nejen výsledky, ale i komentáře k samotnému výzkumu naznačují ignorování tématu skupinou dotázaných zejména ve věku 30-45 let.

Poznatky výzkumné sondy potvrdily výzkumné předpoklady autora a opakovaně se ukázalo, že lidé si přítomnosti smrti ve svých životech nejsou vědomí. Rovněž hypotéza o absenci odborné pomoci při ztrátě blízkého člověka se potvrdila. Zdánlivě překvapivým se ukázalo, že generace starší 45 let méně využívá možnosti být u smrtelně nemocného či umírajícího. Sonda také signalizovala převahu religiózních respondentů v rámci realizovaného šetření. Současně je však správně v rámci interpretace uvedeno, že lidská spiritualita se opírá o hluboký vnitřní prožitek a jen přihlášení se k víře v Boha není její dostatečnou garancí a proto může docházet k zjednodušenému pohledu na roli víry v Boha při ztrátě blízkých.

Autor vypracoval práci, prostřednictvím které naplnil stanovené cíle a splnil i nároky kladené na tento typ odborného textu, proto práci doporučuji k obhajobě.

dr. Ján Mišovič, CSc.